

ZVONIMIR CETINIĆ DOBITNIK "PLAVE VRPCE VJESNIKA" 1998. GODINE

ZVONIMIR CETINIĆ

THE WINNER OF "THE BLUE BAND OF THE VJESNIK" FOR 1998.

UDK 82-23

Dana 4. prosinca 1998. g. održana je u Opatiji svečanost dodjele "Plave vrpce Vjesnika" za 1998. g. Ovu tradicionalnu nagradu zagrebačkog dnevnika, koja se već 32 godine neprekidno dodjeljuje za podvige naših ljudi na moru, ove godine dobio je za pojedinačni podvig Zvonimir Cetinić, apsolvent Naučnog odjela Veleučilišta u Dubrovniku.

Momčadsku nagradu dobila je posada jedrilice "Munjek" iz Zagreba na čelu s kormilarom Duškom Tomićem zbog podviga spašavanja jedriličara palog u more s druge jedrilice. Oni su tijekom regate "Renault bussines cup" doživjeli havariju u nevremenu, ali su ipak u tamnoj noći uspjeli spasiti čovjeka koji se u tako nepovoljnim uvjetima našao u moru 13. listopada ove godine.

Nagradu je dobila i ekološka udruga EKO Rijeka, koja koordinira aktivnosti međunarodne akcije čišćenja obala, mora, podmorja, rijeka i jezera u Hrvatskoj.

Zašto je Zvonimir Cetinić dobio ovogodišnju nagradu najbolje će se razabrati iz Prijedloga za nagradu Odboru Plave vrpce Vjesnika, koji broji 9 članova, a predsjednik kojega je dr. sci. Ivan Vanja Frančišković iz Rijeke.

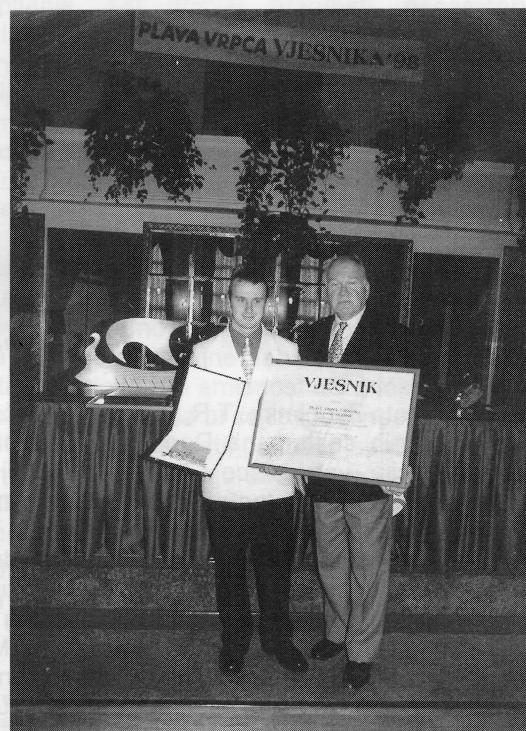
PRIJEDLOG ZA NAGRADU "PLAVA VRPCA VJESNIKA" ODBORU PLAVE VRPCE VJESNIKA

Poštovani članovi Odbora

Uredništvo pomorskog znanstvenog časopisa "Naše more", kojega je izdavač Veleučilište u Dubrovniku - Collegium Ragusinum, sljednik Pomorskog fakulteta u Dubrovniku, odlučilo je predložiti vam za ovogodišnju nagradu jednog mladića iz Dubrovnika, čiji podvig nije nažalost urođio plodom, ali zbog hrabrosti, plemenitosti i odlučnosti u pokušaju spašavanja svog brata iz uzburkanog mora zaslужuje, po našem mišljenju, da ga se nagradi.

Opis događaja The description of the event

U Dubrovniku postoji grupa mladića koji se kupaju u uvali Danče do kasnih jesenskih dana. Tako je bilo i 13. studenog 1997.g. kada su na Danče pošli mladići

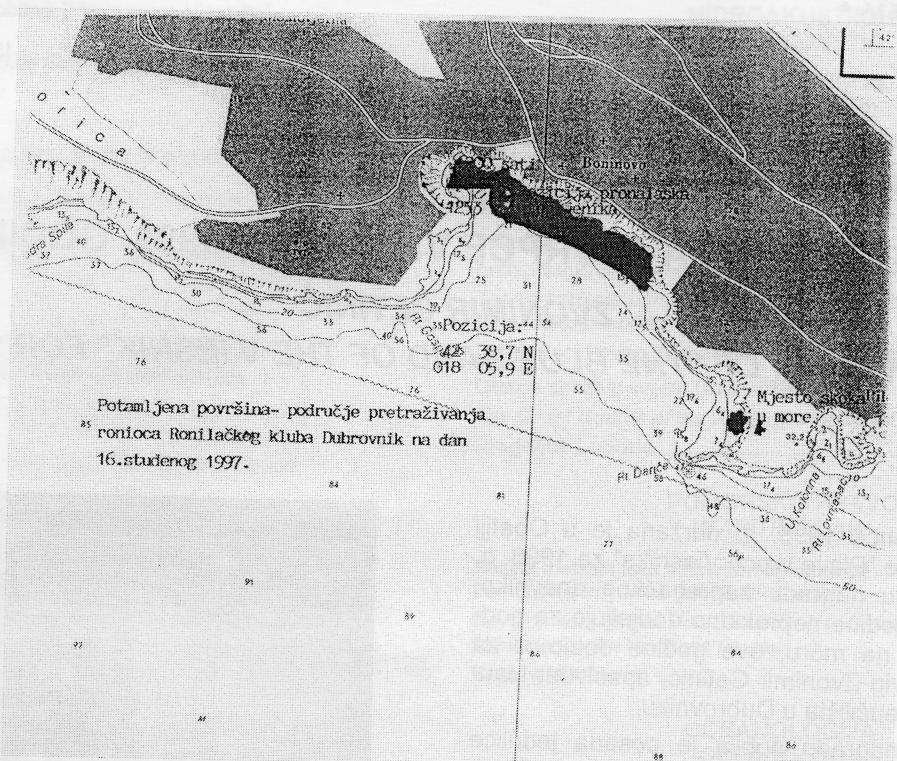

Zvonimir Cetinić s uručenim nagradama uz autora prijedloga Borisa Franušića"

Zvonimir Cetinić with the awards and Boris Franušić - the proposer

Toni Radić, Maro Radonić i Krešimir Cetinić oko 16 h 15 min. More je bilo dosta valovito zbog jakog južnog vjetra koji je već par dana puhalo na dubrovačkom području. Dok se T.R. i M.R. u tim uvjetima nisu odlučili kupati, tako, na žalost, nije odlučio Krešimir Cetinić, već se i pored njihova odgovaranja, ipak odlučio skočiti u more. Prijatelji su ga pogledom pratili s kopna. Ku-pajući se tako normalno oko 5 minuta more je naglo i iznenada počelo divljati pod svježim jačim vjetrom koji je promijenio smjer i skrenuo na lebić, što je za Kreša bilo kobno. Dva-tri velika vala odnijela su ga na suprotnu stranu uvale pod padine parka Gradac. Kako "lebićada" s otvorenog mora tu formira velike valove sa zanosom i uzrokuje iskrizano more koje mi zovemo "rebatajica", Krešo više nije bio u stanju da ih ovlada i izade na kopno. Prijatelji na kopnu shvatili su ozbiljnost situacije u kojoj se Krešo našao, a i on im je sam viknuo

* prof. dr. sci. Boris Franušić
Veleučilište u Dubrovniku

Karta područja nesreće
The map of the fatal area

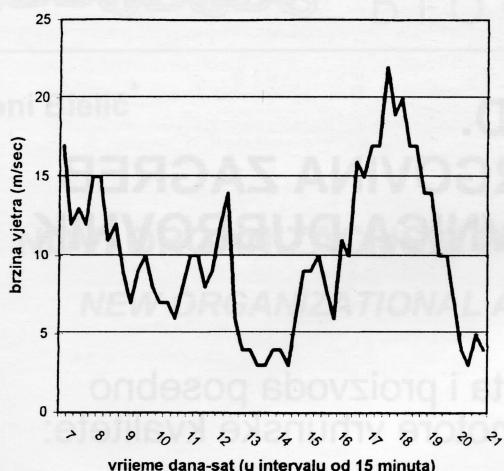
da mu zovu brata Zvonimira. T.R. je odmah potrčao u samostan časnih sestara na Dančama i telefonom alarmirao policiju, vatrogasce i Lučku kapetaniju, a onda zazvao i Zvonimira (po prilici oko 16 h 25 min). M.R. je ostao u uvali kako bi imao Kreša na oku. T.R. je također vidio Kreša s tarace samostana i u jednom trenutku je video da ga je more bilo izbacilo na stijenu uz more (SW stranu uvale-start nekadašnjeg plivališta), da bi ga idući val ponovno vratio u more. Mrak je već padao i M.R. je s upaljenom "lampadinom" pokušao Krešu olakšavati orientaciju. Kako su ga valovi nosili prema NE dijelu uvale zvane "Špiljica", tamo su se spustili do granice koju je razbijanje valova o strmu obalu dopuštalo, T.R. i pridošli brat Zvonimir, s konopom i perajama (oko 16 h 30 min). Ubrzo zatim stigla je policija, a za njom i čovjek iz Lučke kapetanije s kolutom za spašavanje. Zvonimir nije odmah ušao u more ne znajući kako postupiti. Pogibao kojoj se izlaze ako uđe u to uzavrelo more bila mu je očita. Nakon 7-8 minuta premišljanja Zvonimir je uzeo jedan kraj konopa i skočio u more. Drugi kraj je vezao T.R. oko pasa i uz pridržavanje policajca spuštao se bliže rubu mora. Svi su bili potpuno mokri od zalijevanja valova. Zvonimir je brzo doplivao do Kreša, a onda im je dobačen kolut koji su oni dohvatali.

Zvonimir je taj i kasniji tijek događaja opisao ovako: "Ja sam odlučio ući u more. Policajac mi je rekao kako ne smijem jer njegov dežurni mu je rekao preko tokivika da ne puštaju nikoga u more. Ja to nisam mogao izdržati pa sam ispružio obje ruke prema policajcu i rekao: "Ili me uhapsi ili pusti", na što je ovaj samo blijedo gledao. Odlučio sam ući. Sam Bog zna kako sam uspio. Tada se počeo odvijati krvavi boj. Na pola puta prema "Turčinu" (stijena u moru ispod stare bolnice) našao sam brata. Svjetlili su u njega mojom

lampadinom. Počeli smo se probijati prema "Špiljici" i trebalo nam je oko 25 min dok se nismo probili. U međuvremenu uletjeli smo u struju i opet nas je odnijelo. Drugi put kada smo se približili uspjeli su nam dobaciti kolut za spašavanje. Stavio sam brata u kolut da se odmori, a ja sam uhvatio kolut ispod ruke. Pošto je more postajalo sve gore, na Dančama više nije bilo izbora za izlazak. Tada sam odlučio da plivamo put uvale kupališta hotela Bellevue (NW od Danača), a Krešo je sve češće zapomagao kako ne može više. Na tom putu koji je trajao oko 40 minuta ja sam s perajama gurao kolut, Krešo je mlatio nogama cijelo vrijeme, a kada je rekao da mu je hladno trljao sam ga preko leđa i preko trbuha jednom rukom. Na putu mi je nagovještao svoj kraj i počeo se ispričavati i oprاشtati od voljenih. Ja sam mu govorio da ne govori gluposti, da ćemo se izvući na Bellevue, tamo je pijesak. Kad smo stigli na ulaz uvale začudio sam se kako nema "rebatajice" ni struje. Mogli smo mirno ući u uvalu. Tijekom puta brojio sam valove i išli su 5 srednjih pa 2 kolpa. U uvali je bilo na površini oko 10-ak cm morske pjene. Moja procjena je da su valovi bili od 4-6 m i meni su izgledali kao zidovi koji nas i na otvorenom poklapaju.

Došli smo između dva zadnja stupna igrališta za vaterpolo i seke kad sam primjetio ogromni val. Nisam stigao reći bratu Krešu da uzme zraka, a jedva sam ga i ja uzeo. Poklopio nas je. Držao sam čvrsto kolut ispod pazuha i brata u njemu, a nisam osjetio kako sam ostao bez njega. Još 2-3 vala kotrljala su se do zida od tarace.

Uspio sam se uspraviti i uhvatiti ograde, ali me slijedeći val otrgnuo i bacio do skalina kojim sam se popeo na taracu. Svakao sam peraje i pošao tražiti brata. Nakon 2-3 min vidiо sam pojasa u jednom

Kretanje brzine vjetra u gradu Dubrovniku 13. studenog 1997. godine

The graph of the wind speeds in the city of Dubrovnik on the 13th of November 1997

komadu u lijevom kantunu. Pošto brata nisam video uspeo sam se na cestu i pošao tražiti telefon.

Policija je došla nakon 5-7 min po slobodnoj procjeni jer sata više nisam imao. Smjestili su me u auto, uključili grijanje, pitali gdje sam ga posljednji put video i odveli u bolnicu. Moram zahvaliti dragom Ocu Nebeskom koji me je držao za rame tijekom cijele tragedije".

Eto, to je osobni opis aktera u ovoj tragediji. Mora se još jednom naglasiti da se sve odvijalo u mrkloj noći, u hladnom moru i u uvjetima jednog od najvećih nevremena zabilježenih na ovom području. Treba napomenuti i to da se u tako izvanredno teškim vremenskim uvjetima na područje nesreće nije moglo uputiti nikakvo plovilo, niti helikopter, a niti je bacanje pomagala s kopna moglo imati ikakva učinka.

Zaključak i prijedlog za ustrojavanje službe spašavanja

Conclusion and the proposal for organizing the salvage system

I ovaj slučaj upućuje na zaključak da bi u našim primorskim mjestima trebalo organizirati službu spašavanja od utapljivanja u moru. To je u pravilu i dobrovoljna udruga športskih ronilaca koji bi opremljeni odgovarajućim sredstvima mogli i u ovako teškim uvjetima brzo doći do mjesta nesreće i u moru pružiti pomoć unesrećenom. Uredništvo časopisa "Naše more" spremno je dati inicijativu za formiranje takve dobrovoljne službe u Dubrovniku, pa bi i vaš Odbor preko Vjesnika mogao tu inicijativu proširiti i za cijelu našu obalu.

I tako, u nedostatku neke organizirane službe za spašavanje, jedinu mogućnost spašavanja svoga brata video je odvažni Zvonimir u svom pogibeljnem pothvatu. Zahvaljujući svojoj dobroj fizičkoj konstituciji, vještini u plivanju s perajama i sreći da ga je val izbacio

Rukopis primljen: 18. 12. 1998.

Prikaz osnovnih vremenskih pokazatelja na području grada Dubrovnika 13. studenog 1997. godine
The report of the meteorological indicators in the vicinity of the city of Dubrovnik on the 13th of November 1997

Parametri	Vrijeme dana (sat)		
	7	14	21
Tlak (hPa)	1004	1000	997
Temperatura (°C)	13	14,5	14,8
Stanje mora r(Bf)	5	3-4	5
Pravac vjetra	SE	SSE	SSE

na visoku ogradu i potom na skaline, uspio je spasiti vlastiti život. U želji da pomogne uplostjeniku i u ovako nemogućim uvjetima upustio se svijestan opasnosti u, na žalost, neuspjeli podvig, dovodeći i svoju sigurnost u pitanje. Taj primjer hrabrosti, nesebičnosti i snalažljivosti ovog mladog nautičara Veleučilišta Dubrovnik, a trenutno hrvatskog vojnika, po našem mišljenju trebalo bi nagraditi uglednim javnim priznavanjem. Držimo da je Plava vrpca Vjesnika prava prilika za to, pa zbog toga i šaljemo Odboru ovaj svoj prijedlog na razmatranje sa željom da ga prihvati, jer je po našem mišljenju to rijedak pomorski pothvat, koji istina nije potpuno uspio, ali se samim pokušajem spašavanja svrstava u one rijetke primjene čovjekova altruizma pod svaku cijenu. Tko pozna silinu i veličinu valova pod strmovitim stijenama Boninova za jakog juga, a pogotovo olujne "lebičade", može lako procijeniti kolika je to bila smionost ući u takvo more samo uz pomoć peraja, da bi se izlažući nedvojbeno vlastiti život smrtnoj opasnosti, pokušao spasiti život drugog nemoćnog upoljenika u tamnoj noći i hladnom moru. Mislimo da taj čin zasluguje pažnju i prosudbu vašeg Odbora koji će, nadamo se, znati donijeti pravi sud.

Unaprijed zahvaljujemo i pozdravljamo s poštovanjem.

Uredništvo Našeg mora

Iz priloga prijedloga izdvajamo Vremensko izvješće i prognozu vremena za 13. studenog 1997. g. u 7,00 sati što ju je dao Pomorski meteorološki centar Split, Državnog hidrometeorološkog zavoda: Upozorenje! Udar S i SE, a krajem dana NW vjetra 40-55 čv. More na otvorenom 4-5.

Situacija: Dolina s hladnom frontom premješta se preko Jadrana na istok.

Vremenska prognoza za Jadran za 24 sata: vjetar S i SE 20-30, tijekom dana okrenut će na SW, zatim na NW 16-20 čv. More 3-4, na otvorenom 4-5. Vidljivost 4-10 km. Oblačno, mjestimice s obilnom kišom i grmljavinom. Malo hladnije.

Dodjela nagrade

Nagrade je dodjeljivao direktor Vjesnika d.d. g. Ivan Božičević, a svečanosti su među brojnim uzvanicima bili nazočni ministar pomorstva, prometa i veza mr. Željko Lužavec, dožupan Riječko-primorske županije, gradonačelnik Opatije, župnik Opatije i svi hrvatski lučki kapetani.

U umjetničkom dijelu programa pjevalo je ženski zbor iz Opatije, pjevač zabavne glazbe Matko Jelavić iz Splita, a pročitana je pjesma pokojnog Krešimira Cetinića "More II", koja se posebno dojmila jer je imala karakter autobiografskog događaja njegovog nesretnog utapanja, koje se i dogodilo točno četiri mjeseca nakon nastanka pjesme (objavljena u ovom časopisu br. 5-6, 1997.).